Region Stockholm

21

Uppsägning till omedelbart upphörande av åtagande medicinsk abort samt åtagande kirurgisk abort hos vårdgivaren Kibele AB inom vårdvalsområde specialiserad gynekologi

HSN 2016-4348

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Vårdval
Linnea Pettersson

TJÄNSTEUTLÅTANDE

HSN 2016-4348
HSN 2016-4350

2020-04-16

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Uppsägning till omedelbart upphörande av åtagande medicinsk abort samt åtagande kirurgisk abort hos vårdgivaren Kibele AB inom vårdvalsområde specialiserad gynekologi

Ärendebeskrivning

Ärendet innehåller förslag att enligt lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV), säga upp avtalen med Kibele AB på Strandvägen (ADA 10053) respektive Vendevägen (ADA 11368) avseende åtagande 1 medicinsk abort (basuppdrag) och åtagande 6 kirurgisk abort (tilläggsuppdrag kirurgi) till omedelbart upphörande.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

1. Avtalen med Kibele AB på Strandvägen (ADA 10053) respektive Vendevägen (ADA 11368) avseende åtagande 1 medicinsk abort (basuppdrag) och åtagande 6 kirurgisk abort (tilläggsuppdrag kirurgi) sägs upp till omedelbart upphörande.

2. Vårdgivaren ska upphöra med åtagandena 2 veckor efter datum för beslut.

3. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att tillse att avtalen avseende de båda åtagandena avvecklas.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Enligt hälso- och sjukvårdsnämndens delegationsordning (HSN 2019-2026) har nämnden delegerat beslut om uppsägningar av avtal med vårdgivare till avtalsutskottet. På grund av de allvarliga brister som föranleder förslag till beslut anses det angeläget att beslut kan fattas så snart som möjligt. Därför fattar hälso- och sjukvårdsnämnden beslutet istället för att avvakta nästa sammanträde i avtalsutskottet.

Region Stockholm har den 1 januari 2013 ingått avtal (ADA 10053) med Kibele AB, 556612-6628 (nedan benämnd som ”Vårdgivaren”) avseende avtal inom vårdval specialiserad gynekologi. Verksamheten bedrivs vid Strandvägen 7, 114 56 Stockholm. Företaget har även sedan 2017-04-06 avtal med Region Stockholm (ADA 11368) inom vårdval specialiserad gynekologi på adress Vendevägen 90, 182 32 Danderyd.

Kibele AB:s avtal ADA 10053 vid Strandvägen omfattar

- Gynekologisk mottagning inklusive Åtagande 1: Medicinska aborter och Åtagande 3: Dysplasier/atypier; utredning av cellförändringar
- Åtagande 1: Enklare dagkirurgi samt Åtagande 6: Kirurgisk abort inom tilläggsuppdrag Kirurgi.

Kibele AB:s avtal ADA 11368 vid Vendevägen omfattar

- Gynekologisk mottagning inklusive Åtagande 1: Medicinska aborter och Åtagande 3: Dysplasier/atypier; utredning av cellförändringar
- Åtagande 1: Enklare dagkirurgi, Åtagande 2: Prolaps och inkontinens samt Åtagande 6: Kirurgisk abort inom tilläggsuppdrag Kirurgi.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) hade hösten 2018 ett möte med Vårdgivaren avseende inkomna synpunkter på bemötande och omhändertagande av patienter på Vårdgivarens två mottagningar. Under 2019 inkom ytterligare synpunkter på verksamheterna vilket ledde till att HSF hösten 2019 begärde att Vårdgivaren skulle vidta rättelse samt inkomma med följande:

- En handlingsplan för hur vårdgivaren ska arbeta med patientbemötande och hantering av patientklagomål.
- Senast upprättad patientsäkerhetsberättelse.
- Samtliga avvikelser/klagomål handlagda från 2018-09-01 till och med 2019-10-01.
- Personallista över all anställd, legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal.

- Journaler samt fullständig journallogg för sju patienter.

HSF har granskat de inlämnade handlingarna och gör bedömningen att det föreligger mycket allvarliga brister i Vårdgivarens omhändertagande av patienter i de sju fallen, i Vårdgivarens generella patientsäkerhetsarbete som beskrivs i patientsäkerhetsberättelsen samt i Vårdgivarens avvikelsehantering.

Överväganden
Granskning av journaler
De sju journalerna som har inhämtats grundar sig på avvikelser upprättade på två akutsjukhus under 2018 och våren 2019. Avvikelsernas allvarlighetsgrad ledde till att HSF bedömde att en granskning av de sju patienternas journaler var nödvändig.

De sju journaler som Vårdgivaren har inlämnat till HSF har granskats av specialistläkare inom gynekologi. De sju journalerna uppvisar samtliga mycket allvarliga brister i omhändertagandet av patienterna. Bristerna består i att patienterna ej har blivit utredda och behandlade enligt vetenskap och beprövad erfarenhet, med patientsäkerhetsrisker eller negativa händelser som följd. Med negativ händelse avses en händelse som medfört något oönskat.

Vårdgivaren har i fyra av sju fall upprättat egna avvikelser, dock först efter att sjukhusen har informerat Vårdgivaren om att de har upprättat avvikelser. I flera av fallen görs bedömningen att en negativ händelse har inträffat som borde ha föranlett till en Lex-Maria-anmälan av Vårdgivaren. I tre fall saknas en egen upprättad avvikelse hos Vårdgivaren. Att tre fall saknar upprättad avvikelse samt att inget av fallen har lett till en Lex-Maria-anmälan bedöms som anmärkningsvärt då detta avviker från vårdgivares skyldighet att utreda händelser i verksamheten som har medfört eller hade kunnat medföra en vårdskada enligt 3 kap. 3 § patientsäkerhetslagen.

Kibele AB:s upprättade avvikelser
HSF har utöver avvikelserna kopplade till journalerna ovan även granskat övriga upprättade avvikelser under tidsperioden 2018-09-01 till och med 2019-10-01. Upprättade avvikelser omfattar, med något undantag, endast externt uppmärksammade avvikelser och risker. Vårdgivarens egna förmåga att uppmärksamma avvikelser gällande risker, tillbud och negativa händelser ifrågasätts därmed.
Samtliga avvikelser som är upprättade, inklusive de gällande de sju patientfallen ovan, saknar därtill samtliga en genomgång av den

bakomliggande orsaken till avvikelsens uppkomst, vilket innebär att de åtgärder som vidtas inte heller adresserar de strukturella och bakomliggande orsakerna. De upprättade avvikelserna är dessutom ytterst kortfattade, vilket innebär att både händelsen och vidtagna åtgärder endast beskrivs summariskt.

Bemötande av patienter

HSF har vid upprepade tillfällen, däribland skriftligen hösten 2019, betonat att Vårdgivaren aktivt måste arbeta med att säkerställa att alla patienter bemöts på ett adekvat sätt av all personal, inkluderat patienter som söker för abort. HSF har fått kännedom om att Vårdgivaren trots tidigare begäran om rättelse från HSF fortfarande ej agerar utifrån Vårdavtal Strandvägen och Vårdavtal Vendevägen avseende bemötandet av abortsökande patienter, jfr punkt *9.2.5 Bemötande*. HSF ser mycket allvarligt på att rättelse ej har vidtagits och att Vårdgivaren fortsatt brister i sitt bemötande.

Förslag och ställningstagande

HSF föreslår att avtalen med Kibele AB på Strandvägen (ADA 10053) respektive Vendevägen (ADA 11368) sägs upp avseende åtagande 1 medicinsk abort (basuppdrag) och åtagande 6 kirurgisk abort (tilläggsuppdrag kirurgi) till omedelbart upphörande.

Förslag till uppsägning grundar sig i avtalet *p 4.8.1 Beställarens rätt till uppsägning av Avtalet till omedelbart upphörande:*

b) allvarliga risker för patientsäkerheten föreligger,

h) Vårdgivaren väsentligt åsidosätter bestämmelser i lagar, förordningar eller föreskrifter,

k) Vårdgivaren agerar på ett sätt som riskerar att medföra att Beställarens anseende som sjukvårdshuvudman eller förtroendet för vården allvarligt skadas eller i övrigt agerar på ett sätt som medför att Beställarens förtroende för Vårdgivaren allvarligt rubbas.

HSF ser mycket allvarligt på de brister som uppmärksammats, i handläggningen och omhändertagandet av de enskilda patienterna i de sju fallen ovan, i Vårdgivarens generella patientsäkerhetsarbete med summariska eller ej upprättade avvikelser samt en motstridig och ej tillfyllest patientsäkerhetsberättelse och slutligen i Vårdgivarens återkommande bristande bemötande av patienter som söker för abort.

Ovanstående brister innebär att Vårdgivaren inte uppfyller kraven i patientsäkerhetslagen om vårdgivarens skyldighet att bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete (3 kap.), se särskilt bestämmelserna i 3 kap. 1-3 §§ patientsäkerhetslagen. Vidare innebär bristerna att Vårdgivaren

inte uppfyller kraven i respektive vårdavtal punkt *9.2.8 Riskförebyggande,* som stadgar att Vårdgivaren ska arbeta riskförebyggande och bedriva ett systematiskt förbättringsarbete samt punkt *9.2.3 Vetenskap och beprövad erfarenhet* som säger att Hälso- och sjukvård och rådgivning ska ges i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Avseende bemötande så bryter Vårdgivaren mot vårdavtalens punkt *9.2.5 Bemötande* som säger att ”Vården ska ges med respekt och lyhördhet för individens specifika behov, förväntningar och värderingar. Patienten och dennes närstående ska ges ett värdigt omhändertagande och gott bemötande samt visas omtanke och respekt. Hänsyn ska tas till varje individs speciella förutsättningar och omständigheter.”

HSF gör bedömningen att de brister som hittills har identifierats främst rör Vårdgivarens omhändertagande av patienter som söker för abort/kan komma ifråga för abort. Med anledning därav finner HSF att uppsägningen i detta skede endast ska röra vårdgivarens åtaganden om medicinsk abort och kirurgisk abort. Parallellt med uppsägningen kommer HSF begära att Vårdgivaren ska inkomma med journaler avseende övriga uppdraget, upprättad patientsäkerhetsberättelse för 2019, en plan för hur avvikelsehanteringen ska uppnå gällande lag- och avtalskrav samt en beskrivning av vilka åtgärder och aktiviteter som vidtas för att komma tillrätta med identifierade brister i personalens bemötande.

HSF avser granska inlämnade journaler och handlingar och därefter vidta de åtgärder som är nödvändiga utifrån granskningens resultat.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet förväntas inte få några ekonomiska konsekvenser då de patienter som söker för abort kommer vända sig till andra vårdgivare.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Beslutet förväntas leda till positiva konsekvenser för patientsäkerheten då det konstateras att det förelegat patientsäkerhetsrisker hos Vårdgivaren.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Beslutet förväntas få positiva konsekvenser för jämlik och jämställd vård då det konstaterats att det förekommit bristande bemötande av patienter i samband med abort hos Vårdgivaren. Personer som söker för abort ska få en tid för detta inom två veckor från första kontakt. HSF gör bedömningen att detta kan tillgodoses av övriga vårdgivare som utför abort inom regionen, även under rådande läge med Covid-19. Inom regionen finns en aborttelefon som administreras av Södersjukhuset, vilket gör att

abortsökande patienter på ett enkelt sätt kan hänvisas till övriga vårdgivare som utför abort. Kirurgiska aborter utförs endast av två vårdgivare utanför akutsjukhusen under covid-19-pandemin, vilket innebär att Kibele AB för närvarande ej utför dessa ingrepp.

Miljökonsekvenser
Beslutet förväntas då oförändrade konsekvenser förslaget för miljön.

Administrativa konsekvenser
Beslutet förväntas få oförändrade administrativa konsekvenser.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Hanberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till

Godkänd av Björn Eriksson, 2020-04-16